

SLOVENSKI NAROD.

"Slovenski Narod" velja v Ljubljani

na dom dostavljen:	v upravnemu prejemn:
celo leto naprej	K 24—
pol leta	12—
četrt leta	6—
na mesec	2—

celo leto naprej K 22—

pol leta 11—

četrt leta 5-50

na mesec 1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knalova ulica št. 5 (v približju levo), telefon št. 34.

Borba proti italijanski fakulteti v Trstu.

Dunaj, 20. marca.

Včeraj se je vršil na Dunaju drugi veliki jugoslovanski dijaški shod v znamenju protesta proti krvavim dogodom na Revoltelli in proti denunciacijam, katerih se v najnovjem času poslužujejo Italijani napram nam. Shod je bil zaenkrat krasna afirmacija trdne volje cele jugoslovanske mladine se boriti za naše visokošolske in ostale kulturne potrebe do skrajnosti. Na shodu so se pretresale tudi razne eventualnosti s katerimi je treba računati, ako je res (in zanesljive informacije pravijo, da je), da je nastal v vprašanju italijanske fakultete odločilen preobrat. Če je Stürghkova vlada za italijansko fakulteto v Trstu, potem moramo računati z možnostjo, da nam ves naš odpor ne bo pomagal. Grozi nam pa še nekaj drugega. Posl. Pitacco je pred par dnevi interveniral pri baronu Heinoldu ter pri tem poudarjal, da je ustanovitev italijanske fakultete v Trstu danes že nekaka državna potreba proti naraščajoči jugoslovenski nevarnosti. Mnenje, da bi bila tržaška italijanska visoka šola le toriče novih in ostrih narodnostnih bojev, je ovrgel onorevole Pitacco s trditvijo, da mora italijanska fakulteta, ki pride v Trst, biti itak dostopna le italijanskim dijakom. Skliceval se je pri tem na sam tekst vladne predloga o italijanski fakulteti. Mi smo svoj čas, ko se je o tej predlogi v budgetnem odseku razpravljalo, opozarjali na nevarnost, katero vsebuje § 1. predlog. Reklo se nam je takrat, da pretiravamo. Kako prav smo imeli, kaže Pitaccova intervencija.

Za kaj gre? Po vladini predlogi, ozir. po sklepu budgetnega odseka se naj glasi § 1. italijanskega fakulteta zakona: »Da se zadosti kulturnim potrebam državljanov italijanske narodnosti je ustanoviti ... samostojno pravno fakulteto z italijanskimi predavalnimi jezikom v Trstu.« Zakonska določba vsebuje torej ob enem motivacijo, kar je v moderni zakonodaji pravcata kurijozitet.

Tem čudnejša, ker je samoobsebi umevno, da se ustanavljajo visoke šole zato, da se zadosti kulturnim potrebam. Toda konjsko kopito se vidi že od daleč. Zakon pravi, da naj fakulta v Trstu zadosti kulturnim potrebam državljanov italijanske narodnosti. To se pravi naravnost povedano, da bodo državljanji neitalijanske narodnosti od te visoke šole izključeni! Vladi je šlo pač v prvi vrsti za besedo »državljanji«, na katero bi se mogla opirati ako bi regnici preveč pritisnali. Italijani so se seveda vrgli na besedo »italijanska narodnost«, iz katere se da tako lepo sklepati, da zlasti jugoslovansko dijaštvu nima na fakulteti z italijanskim učnim jezikom ničesar iskati.

Ako pride torej do visoke šole v Trstu, potem se nam pripravlja nekaj posebnega — fakulta, ki stoji izven na celiem svetu priznanega principa slobodne dostopnosti, univerza, za katero ne bo toliko merodajna predpisana znanstvena kvalifikacija, kakor pa (na še nepoznani način) izstavljen certifikat, da je slušatelj krepko in uspešno priznava za Italijana. To je unikum, ki bi ga zamanj po celiem svetu iskali.

Italijani in vlada se te kurijoznosti ne plašijo, ker je njihov strah pred »jugoslovensko nevarnostjo« prevelik. Kajti ako se ustanovi v Trstu slobodno dostopna visoka šola — pa makari z italijanskim učnim jezikom — potem se bo takoj pokazalo, da je Trst naravno središče jugoslovenskega ozemlja, ne pa italijanskega.

Visoke izobrazbe si mora naša mladina sedaj iskati po raznih univerzah širom Avstrije — v trenutku pa, ko bi bila v Trstu ustanovljena fakulta, bi se glavni tok naših mladih juristov naravno obrnil v ta naš najbližji in najprikladnejši centrum. V Trstu bi bila naša mladina takoreč doma, če tudi bi morala za enkrat posetičati italijansko visoko šolo. Na drugi strani pa je Trst preveč oddaljen od italijanskega ozemlja (tirolskega), da bi smel računati na posebno frekvenco italijanskega dijaštvja, ki bi morda bila vsled agitacije prva leta zadovoljiva, pozneje pa gotovo prav majhna. Računati se mora torej že v naprej z eventual-

nostjo, da bi na tržaški laški fakulteti od vsega začetka bil jugoslovanski element močnejši kakor italijanski ali z drugimi besedami: ta laška fakulta bi imela sicer popolnoma italijansko uredbo po večini svojega slušateljstva pa bi bila pravzaprav jugoslovanska. Tako stanje bi bilo gotovo nevezdržljivo in bi se moralo v doglednem času prilagoditi dejanski razmeram ali z utrakovizacijo fakultete ali na kak drug način.

Vse to pa je v trenutku izključeno, ko zadene nas Jugoslovane glede Trsta nekako šolsko ali izobražensko izgnanstvo, kakor ga iz strahu pred nami zahteva v imenu Italijanov onorevole Pitacco in **kakor ga prigušuča zgoraj citirani prvi paragraf** predloge o italijanski fakulteti.

Ustanovitev take fakultete je brezvonomno za nas še mnogo opažnejše, kakor pa aktiviranje italijanske visoke šole sploh.

Z ozirom na neizključeno možnost, da pride v doglednem času do rešitve italijanskega visokošolskega vprašanja, zahteva prvi paragraf tožadevne predloge posebno pažljivo naših političnih krogov. Ko se je svoj čas v proračunskega odseku o predlogi razpravljalo, sta stavila zastopnika slovenska, posl. Verstovsek in Gostinčar vse mogoče in nemogoče sprememjevalne ter dodatne predloge — spregledala pa sta žal, kje da tiči naj. Čeja opasnost.

Ljubljana in deželno-zborska večina.

Na občinem zboru »Naprednega gospodarskega in prosvetnega društva za Krakovo in Trnovo«, o katerem samem prinašamo poročilo na drugem mestu, je izvajal župan ljubljanski gospod

dr. Ivan Tavčar
sledi:

Cenjeni zborovalci!

Povabili ste me, da se udeležim vašega občnega zборa in v čast si štejem, da sem se vašemu pozivu mogel odzvati, ker poznam veliko delavnost vašega društva in njegovo veliko korist za stranko.

Nicole mi je tekom enega leta mnogokrat pomagal z dobrimi sveti. Tudi zgodovino kristalnega zamaška je on sestavil. Če ni nobene ovire, vas prosim, povejte meni in njemu, kako se je zgodilo, da je bil Daubrecq odpeljan ... saj je naravno, da me to vsemirja in moti moje načrte ... bržas pa tudi vaše.

Prasville je Klaristi Mergy polnoma zaupal, saj je poznal njenovo sovraščvo do Daubrecqa in je ceni nemoč pri iskanju kristalnega zamaška. Zato se ni prav nič branil, povečati vse, kar je vedel in spoznal iz indicij in iz pripovedovanja hišnice.

Stvar je bila pravzaprav tako enostavna.

Daubrecq je bil v procesu proti Gilbertu in Vaucherayu zasiščen kot priča in se je mudil v justični palaci tudi pri zagovorih. Proti šesti uri je prišel domov. Hišnica je potrdila, da je prišel Daubrecq sam domov in da takrat ni bil tujega človeka v hiši. Vendar je pa nekaj minut pozneje zaslišala glasno kričanje, potem ropot, kakor da se je vnel boj, potem strelijanje ter končno videla, da so prišli po stopnicah širje maskirani moški, ki so nesli Daubrecqa. Hiteli so čez vrt k železni ograji in odprli vrata. V tistem trenutku se je pred vrata pripeljal avtomobil. Možje so vrgli Daubrecqa v vo... sami v... skočili, na kar je av...obil z največjo hitrostjo odrival.

dal je Klariso. Ta je vsa onemogla padla na fotelj. Tudi Lupin se je moral opreti ob stol, tako slabo so ga držale noge.

Daubrecq odpeljan — s tem je bilo uničeno zadnje upanje.

VII.

Čim so policijski prefekt, načelnik varnostne straže in preiskovalni sodnik zapustili Daubrecqovo hišo, ki so jo bili v vsi naglici, a popolnoma brez uspeha preiskali, je začel Prasville na svojo roko novo pregledovanje.

Preiskoval je še pisalno sobo in sledove velikega boja, ki se je tu vršil, ko mu je hišnica prinesla vizitnico, na kateri je bilo s svinčnikom zapisanih nekaj besed.

Pripeljite to gospo sem, je naročil.

Pa gospa ni sama, je menila hišnica.

Naj pa pride še tisti, ki je ž njo.

Hitro na to je prišla v sobo Klaristi Mergy in pripeljala seboj gospoda v preveliki črni in malo snažni sukni, ki se je vedel jako plaho in ni vedel kaj bi storil s svojim visokim klobukom, s svojim dežnikom in z rokavico, ki jo je imel v roki.

Gospod Nicole, je gospa Mergy predstavila svojega spremovalca, zasebni učitelj, ki podreduje mojega malega Jacquesa. Ospod

Nicole mi je tekom enega leta mnogokrat pomagal z dobrimi sveti. Tudi zgodovino kristalnega zamaška je on sestavil. Če ni nobene ovire, vas prosim, povejte meni in njemu, kako se je zgodilo, da je bil Daubrecq odpeljan ... saj je naravno, da me to vsemirja in moti moje načrte ... bržas pa tudi vaše.

Prasville je Klaristi Mergy polnoma zaupal, saj je poznal njenovo sovraščvo do Daubrecqa in je ceni nemoč pri iskanju kristalnega zamaška. Zato se ni prav nič branil, povečati vse, kar je vedel in spoznal iz indicij in iz pripovedovanja hišnice.

Stvar je bila pravzaprav tako enostavna.

Daubrecq je bil v procesu proti Gilbertu in Vaucherayu zasiščen kot priča in se je mudil v justični palaci tudi pri zagovorih. Proti šesti uri je prišel domov. Hišnica je potrdila, da je prišel Daubrecq sam domov in da takrat ni bil tujega človeka v hiši. Vendar je pa nekaj minut pozneje zaslišala glasno kričanje, potem ropot, kakor da se je vnel boj, potem strelijanje ter končno videla, da so prišli po stopnicah širje maskirani moški, ki so nesli Daubrecqa. Hiteli so čez vrt k železni ograji in odprli vrata. V tistem trenutku se je pred vrata pripeljal avtomobil. Možje so vrgli Daubrecqa v vo... sami v... skočili, na kar je av...obil z največjo hitrostjo odrival.

— A kako so vendar tisti širji možje prišli v to stanovanje? je vprašala Klarista.

Brez dvoma s ponarejenimi ključi. Zgodilo se je to brez dvoma popoldne, ko je bila hišnica odštona. Skrili so se v stanovanju tem lagje, ker nima Daubrecq sedaj nobene služkinje. Vse kaže, da so se skrili v sosedni sobi, v obedinici in od tam kaj skočili na Daubrecqa, ko je prišel v to sobo. Razbito pohištvo priča, da je moral biti bolj strahovit. Na

— Kaj nista vedno dva detektiva pred hišo na straži? je vprašala Klarista.

— Bila sta tudi zdaj, je potrdil Prasville. Toda stala sta kakih stopdeset metrov daleč od hiše, ves dogodek se je pa izvršil tako neverjetno hitro, da nista utegnila vmes poseči.

— Ta dva detektiva nista prav ničesar zapazila in ničesar našla?

— Ničesar... ali skoro ničesar... samo to-le.

— Kaj je pa to?

— To je košček slonove kosti, ki sta jo detektiva pobrala. V avtomobilu je bil namreč še en človek. Hišnik je videl, da je ta človek izstopil iz voza, ko so njegovi tovariši primečali Daubrecqa. Ko je mož hotel zopet stopiti v voz, je nekaj padlo iz njegove roke. Pobral je to stvar hitro, a stvar se je najbrž razbila, kajti na tlak je ostal ta-le košček slonove kosti.

— A kako so vendar tisti širji možje prišli v to stanovanje? je vprašala Klarista.

Brez dvoma s ponarejenimi ključi. Zgodilo se je to brez dvoma popoldne, ko je bila hišnica odštona. Skrili so se v stanovanju tem lagje, ker nima Daubrecq sedaj nobene služkinje. Vse kaže, da so se skrili v sosedni sobi, v obedinici in od tam kaj skočili na Daubrecqa, ko je prišel v to sobo. Razbito pohištvo priča, da je moral biti bolj strahovit. Na

tleh smo našli ta-le veliki revolver, ki je Daubrecqova last. Ena kroglica je celo razbila zrcalo nad kaminom.

Klarista se je obrnila k svojemu spremjevalcu, da naj tudi on pove svoje mnenje. Gospod Nicole, ki je s povešenimi očmi in ne da bi se ganil sedel na svojem stolu, je neprestano obračal svoj klobuk, kakor bi še vedno ne bil našel zanj primernega prostora. Prasville se je nasmehnil. Očividno je bil mnenja, da svetovalec gosp Klarista ni ravno moč prve vrste.

— Kaj ne, gospod, ta - le stvar je nekam temna, je menil Prasville.

— O, da, da... ali sprioznal gospod Nicole, kako temna.

— Vi torej nimate kakega osebrega mnenja, kako bi se dala pojasnit?

— Hm, gospod generalni tajnik, meni se zdi, da ima gospod Daubrecq mnogo sovražnikov.

— A, da, to je pa res!

— In meni se zdi, da so se proti njemu združili taki nasprotniki, ki jim je mnogo ležeče na tem, da gospod Daubrecq izgine.

— Izvrstno, izvrstno, je s posmehom pritrjeval Prasville. Stvar se jasni. Samo to bi bilo še treba, da nam namigne, v kateri smeri naj nadaljujemo svojo preiskavo.

— Ali ne mislite, gospod generalni tajnik, da bi ta košček slonove kosti, pobran na tleh...

(Dalej prihodnjih stranah)

Izhaja vsak dan srečer izvenčni modelje in praznike.

Inserat velja: petekostna peti vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin.

Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijsih po dogovoru.

Uporavnštvo naj se poslužijo naročnine, reklamacije, inserat L. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vnositve naročnine se ne ozira.

na 75% pri direktnih davkih in pri užitnini od 40% na 174%. Tako postopanje ne morem označiti milejše, kar je imenujem neumno mero. To je nekaj takega, da si ni mogče misliti, da bi moglo trajno ostati. Seveda je vstal v zbornici gosp. dr. Zajec in je zaklical: Boste pa manj pili! (Klic: Zajec pa ne!) Jaz pa pravim, da se ni podražila samo pijača vsled teh novih davkov, marveč se bo v Ljubljani sploh vse podražilo, vsak živež, vsaka oblike, nasprotno pa bodo izgubila hišna posestva na vrednosti. Saj je vendar jasno: Če bo moralo plačevati mesto tako zverinske davke, kdo pa bo v Ljubljani kupil še kako hišo?

Pri vsaki priliki pa moramo biti še eno. S temi davki je S. L. S. dosegla, da bodo po mestih, trgi in tudi po deželi zadeti najhujše oni, ki so največji reveži.

Od revščine si polnijo bisago.

Posledica teh zvišanih dokladov pa nadalje še ta, in to si naj zapisi: zastopniki Sveti vojske za ušeša, da bo ljudstvo segalo po pijači, ki je cenejša, to je po žganju. Če čitate poročila o Sveti vojski v »Slovencu« in če slišite, kako pravi dr. Krek na volinjih shodi, da je žganje največji sovražnik našega ljudstva, in če potem skleneno v deželnem zboru, da naj dežela živi od žganja, tega gotovo ne bo nobeden razumel.

Zganjenjite se bo pomnožilo, to stoji. Pomnožile pa se bodo vsled tega tudi bolezni in nesreče, ki izvirajo iz tega.

Dr. Gregorič, ki je zelo pravičen človek, če govorji o klerikalni politiki, pa je rekel: **Če boste plačevali tako veliko užitino, bo treba manj norišnic in manj bolnišnic.** Ali ste že slišali, da se dobiva žganje samo v lekarnah in da ima tak učinek, da pozdravi vsako bolezni? Nasprotno! Dežela bo morala razširiti norišnice in bolnišnice. Skrufoloznost, jetiko podpira dežela s temi davki, in mi naj bi molčali!?

Ena stvar pa mi je nerazumljiva, da

vrla mirno gleda

to nečloveško in neumno mesarenje. Koliko se pritožujejo, da so naši fantje danes slabši, kakor so bili prej, vsled česar manjka danes primernega materijala za vojsko. Deželnih odborov in deželnih zborov pa prideva z naštom, da naj se na umeten način žganjenjite še pospeši. In vladu ne pride na misel, da škoduje sama sebi? Vlada pa je dopustila to umetno zvišanje žganjenjita v kritičnem času, ko se boji vojne na vse strani, ter je tudi kriva, da se širi degeneracija med najdragoceniji svoj material, med ljudstvo in naši deželi. Ali je to modra politika?

Še ene stvari ne morem zamolčati. S to užitino je združeno nekaj, kar deželi in vladi ne more služiti v čast. Mestna občina je sklenila z državo pogodbo, na podlagi katere ji je država prepustila svojo užitnino za 275.000 K. To je za mestno občino prav velik znesek in prepričan sem, če bi država sama pobirala svojo užitnino, bi se bila gotovo branila proti takemu povisjanju v našem mestu, ker bi upravičeno sklepal, če se bo vse tako visoko obdalačilo, da se bo konsum zmanjšal. Ker pa je Ljubljana prevzela obveznost, plačevali to vsoto, ni imela pomisleka. V Ljubljani se pa bo letos dosti manj vina popilo, kakor lani, vsled česar bo padla cesarska užitnina. Vlada pa si misli, da to nič ne škoduje, saj dobri svoj denar od Ljubljane, ona pa naj berači na mitnicih. Že danes pa je jasno, da

Ljubljana od teh 275.000 K ne bo dobila niti 200.000 K.

Tu nas je vrla na podlagi svoje pogodbe oškodovala skoraj za 100 tisoč kron. Če je kdo zavezani, vestno izpolnjevati pogodbo, ki je bila na poslen način sklenjena, bi se smelo vendar mesto zanesti na to, da bo država prva, ki bo zastopala pravčnost svoje pogodbe. Na vse pritožbe mestne občine pa se vrla ni prav nič oziral. Proti takemu postopanju vrlade moramo najdoločneje ugovarjati.

Ne prikrivajmo si zadnjih posledic. Poglejte v Ljubljani posamezne majhne ljudi, obrtnike, uradnike, — ali mislite, da žive v izobilju, da žive tako, da so vsak dan siti? Koliko rodbin je, ki stradajo in ne vedo, od česa bodo jutri živel! Poglejte ljubljanske ulice. Povsod je nebroj reči, ki bi se morale odpraviti in vrlada bi morala upoštevati, da središče dežele, kar je Ljubljana, ne more živeti, če se nalagajo tako živinske dolade. Mestna uprava tu ne more nicaesar storiti. Iz kože so mesto že potegnili, ali naj pride sedaj še občinski svet in naj jim reče: Pustite, da vam odsekamo še noge?

Ljubljana bi morala skrbeti v prvi vrsti za sebe, v drugi vrsti pa bi mogla priti še dežela. In v nebo trčeca krivica je, da mora Ljubljana skratiti za deželo, od katere nicaesar

ne dobi, več, karcer same za sebe. Ljubljansko prebivalstvo prihaja vedno z novimi zahtevami, treba je cestnih kanalov, na drugi strani zahteva država nove vojarnice, končno so ta še kulturne zahteve, treba je skrbeti za vzgojo mladine, treba je novih šol in Ljubljana temu potrebam in mogla in ne more ustreči. Kako tudi? Ali naj zviša doklade? Na tak način, ko je vso smetano že pobrala dežela.

Tako je danes naše razmerje, da je krivično, je jasno, tolažba pa nam ostane, da nobena krivica ne more dolgo obstojati in da se tudi ta krivica ne bo mogla vzdržati. Končno bo morda vendar prišla vrlada do spoznanja, da je tako postopanje v kvar državnim interesom samim. Zmaga bo potem naša, samo treba je, da se prebivalstvo našega mesta še bolj zediní in da živi v zavesti, da ni za to na svetu, da daje samo deželi, marveč da skrbti tudi za mesto, kjer se je rodilo in kjer živi, sicer mu ne ostane niti grob. Če bosta dr. Zajec in dr. Lampe pokopavala Ljubljancane, jih bodo vrgli kar v kak reke. Zato pa mora biti naša skrb, da neprestano kričimo proti krivicam, ki se nam gode, potem bo končna zmaga naša. (Dolgotrajno odobranje.)

Kot drugi govornik se je oglasil k besedi deželnemu poslanec gosp.

prof. Reisner,

ki je, naslanjajoč se izpočetka na izvajanja župana gosp. dr. Tavčarja, podrobnejše razpravljal o klerikalnem gospodarstvu v deželnem zboru.

Kot deželnemu poslanec in pristaš narodno - napredne stranke, smem reči, da smo v zadnjem zasedanju deželnega zbora storili vse, kar se je dalo storiti, da smo v oni znameniti seji, ko so se povisale deželne dolade, nagromadili toliko obtožb, očitanj in dokazov, da se nasprotna stranka ni mogla braniti s stvarnimi razlogi. Samo s premočjo in nasihem je S. L. S. pokopala vse naše predloge.

Governik se je bavil nato obširne z zvišanjem deželnih dokladov. — Pozabiti pa ne smemo, kaj je privedlo S. L. S. do tega skrajnega koraka, da je morala zvišati deželne dolade. Niso bile to nujne potrebe deželi, marveč absolutno le

strankarski polomi.

Deželno gospodarstvo ni tako in ni bilo tako, da bi odgovarjalo potrebam časa in potrebam davkoplačevalcev. Do deficitu je prišlo edinstveno, ker se je gojila le strankarska politika, ker je morala stranka večne nasičati svoje volilce z deželnim denarjem. S. L. S. pa

vara javnost s številkami.

Tako vara javnost z višino deželnega deficitu. Če se je v proračunski debati reklo, da znaša deficit 1.600.000 kron, to ni res, ker faktično

znaša deželni deficit nad 2 milijona kron.

In če vprašate, kako je to močne, kako se je to skrilo med druge postavke, pravim samo, da niso omenili, da imajo letos državnih prispevkov več, kakor doslej. Po preodkazih je dobila naša dežela za 800.000 kron več, kakor lani. Iz teh 800.000 kron so postavili v različne postavke proračuna razne postavke za regulacijo učiteljskih plač pa so postavili samo 400.000 K. Pravim torej:

Če bi ne bilo teh višjih preodkazov, od katerih so pobasali 400.000 kron, bi znašal deficit nad 2.000.000 kron.

(Silno ogorčenje.)

Ne smemo pa pozabiti še drugega nedostojnega postopanja, da onih 420.000 kron, ki so jih namenili baje za učitelje, čisto gotovo ne bodo dobili učitelji, ker so napravili nov šolski zakon, ki onemogočuje regulacijo plač brez preustrojitev šolskih razmer. Ta zakon pa je napravljen tako, da ga nikdo ne more odobriti. Zato je gotovo, da letos ta zakon ne bo odobren in da bo

dežela še onih 420.000 kron pobasali.

Z enkrat se v tem oziru ne da nič pomagati in potpeti moramo, ali z nado, da se krivica ne more dolgo držati, ali pa z upanjem, da se bodo vendar enkrat odprle oči našemu ljudstvu.

Ne smemo pa pri tej priliki pozabiti, kaj se še skriva. Mislim naše klerikalne občinske svetnike. Umetno je, da govorimo o njih že sedaj, ker se bližamo občinskem volitvam. Če bi naši občinski svetniki S. L. S. v Ljubljani pri teh volitvah kaj več zaslombe, bi vsak lahko očital Ljubljancem, da so na glavo padli. Samo

velika komedija je, ki so jo klerikalni občinski svetniki igrali s svojo izjavo

v občinsku sveto, da so novi deželi davči krivici za Ljubljano. To je vendar vilen komedijstvo, če dr. Zajec bei občinski svetnik pravi, da je zvišanje dolžni krivično, kot deželni odbornik pa prizravniti tak zakon. Zato pa pravim, da moramo porabiti to, kar smo videli v zadnjem deželnozborskem zasedanju za

bodoče občinsko volitve.

Opozoriti moram namreč, da je deželnozborska večina storila eno svojih prvih del, da je zopet izpremenila volilno reformo za Ljubljano.

Governik je bodril, da naj se prične z delom za te volitve že danes ter orisal napredek že v kratki dobi 3 mesecev od zadnjih deželnozborskih volitev sem. Če se omaja temelj S. L. S. v Ljubljani, potem je to gotovo moralično zadoščenje za vse napredne volilce tudi na deželi. (Zivahnoprirjevanje.)

Zvišanje stanarin v Ljubljani.

Zvišanje deželnih dokladov z veljavnostjo od 1. marca ima žalilobu nujno posledico zvišanje stanarin. Veliko hišnih gospodarjev je stanarine zvišalo že v preteklem tednu in upravičena je bojazen najemnikov, da se bo našel malokateri gospodar, ki ne bi novih bremen ž s 1. majem prevalel na stranke. Upravičena je pa tudi bojazen, da bodo gospodarji zvišali stanarinu za več, nego pokaže račun o celotnem zvišanju davkov.

Nastopni računi naj pokažejo, kolikor mora gospodar zvišati stanarinu, da mu ostanejo od najemnin isti dohodki kakor doslej.

Recimo, da je najemnik plačeval doslej čiste letne najemnine 1000 K, raztegena še vodarino, gostačino in morebitni prispevek za snaganje stopnic itd. Do 1. marca so se hišnemu gospodarju za to najemnino odmerjali davki takole:

Cista najemnina . . . K 1000—

Od tega zneska znaša se odračuna 15 % kot davka prosti del za vzdrževanje in razdolžbo K 150—

in je obdačiti samo ostane K 850—

Na ostane K 850— se odmeri 26%—na državna najemnina K 226—

40%—na deželna in 35%—na mestna doklada na državno najemnino znašati K 170—

državna najemnina in dolade skupaj K 396—

Država popusti 12%— od svoje najemnina K 28—

Gospodar plača torej davkov K 368—

nemu pa od 1000 K ostane K 631—

Do znižanja ostanejo torej v tem slučaju od 1036 K že 3 vinarje več nego pred zvišanjem od 1000 K.

Iz teh računov je razvidno, da gospodar na svojih najemninskih dohodkih ni prav nič prikrajšan, je celo še malenkostno na boljem, če zviša stanarinu za 3—6%.

Ker se v enaki meri zviša vodačina in gostačina, velja torej povišek za 3—6% splošno, bodisi na čisto ali kosmatno najemnino.

in pri 35%—nem zvišanju nekoliko izgube na prejšnjih dohodkih.

Recimo, da zviša gospodar najemnino za 3—6%. Potem je po pogojih v prvem računu:

cista najemnina K 1036—

3%—ni odbitek K 31—

za obdro davkov skrečena

najemnina K 1004—

za obdro davkov volitve.

Od tega zneska se od-

računa 15%, kot davka prosti

del za vzdrževanje in raz-

dolžbo K 150—

in je obdačiti samo ostane K 854—

za obdro davkov skrečena

najemnina K 1004—

za obdro davkov volitve.

Država popusti 12%—

od svoje najemnina K 28—

Gospodar plača torej davkov K 40—

nemu pa od 1036 K ostane K 631—

Gospodarju ostanejo torej v tem

slučaju od 1036 K že 3 vinarje

več nego pred zvišanjem od 1000 K.

Iz teh računov je razvidno, da

gospodar na svojih najemninskih

dohodkih ni prav nič pri-

krajšan, je celo še malenkostno

na boljem, če zviša stanarinu

za 3—6%.

Ker je v enaki meri zviša vodačina

in gosta

odbora! Med članicami, ki so umrle, je posebno omenjati prvo podružnično predsednico, blago gospo Terezijo dr. Sernečev. Med važnejšimi prireditvami podružnice je omenjen lepo uspelo božičnico, kmečki ples, predavanje o Jugoslovanstvu in trikratno vprizitev otroške igre »Snegulčica«, za katero se je posebno trudila društvena odbornica Vera Založnikova. Za krasno božičnico l. 1913. ste nabrali gospe Kunejeva in Rebekova 350 K. Iz blagajniškega poročila gdč. Kopacev v če omenjam, da je bilo v preteklem društvenem letu čistega dohodka K 222038; med tem je članarina 360 K, dohodka božičnic 1036 K, kmečkih plesov 302 K, otroške igre »Snegulčica« 191 K 12 v, darovi 318 kron 44 v. Kar se tiče doneska glavnih družbi, bo prišla menda ta podružnica med prve na Stajerskem, Celje z okolico šteje 4 C. M. podružnice in se neuromorno dela za našo koristno šolsko družbo. V novi odbor so voljene gospe dr. Kalanova kot predsednica, dalje gdč. Kopacev, gospe Rebekova, Klešnikova, Založnikova in gospodične Mirnikova, Melanija Sernečeva in Marta Hraščevčeva.

Iz Žalcu. Pripravljalni odbor »Žalski oder« je že postal svoja pravila glede ustanovitve »Dramatičnega društva« politični oblasti v potrjenje ter pričakuje skorajšnje rešitve. Z ustanovitvijo istega prehaja ves inventar v njegove roke. Ker pa jamčijo posamezniki za ves inventar s precejšnjo vsoto, se bo skušalo dolg zmanjšati na ta način, da se predi z smislu že lani storjenega sklepa letos velika ljudska veselica, koje čisti dohodek je namenjen v delno sanacijo njegovega društvenega dolga. Zato že danes opozarjam slavno občinstvo, da je Žalec v prvi vrsti poklicani delovati sebi v korist ter bi konkurenčna veselica utegnila škodovati našim interesom, najbolj pa v povojih se nahajajočemu Dram. društvu v Žalcu. Ko se oddolžimo sebi, smo iz srca radi na razpolago magari — »Mrzli«.

Nov odvetnik v Mariboru. G. dr. Karel Koderman je otvoril svojo odvetniško pisarno v Mariboru, Tegethoffova cesta št. 30

Iz Maribora. (Javno predavanje.) V soboto, dne 28. marca t. l. ob 8. zvečer bo v mali dvorani Nar. doma menda najzanimivejše predavanje, kar jih je priredila letos mariborska podružnica »Prosvete«. Govoril bo g. prof. dr. Fran Ilešič iz Ljubljane o jugoslovanski zajednici. Med Slovenci je bila vedno krepko razvita ideja o jugoslovanski zajednosti. Najlepše se je to pokazalo v pravkar minulem zmagoslavju naših južnih bratov in po balkanski vojni je postal »jugoslovansko vprašanje« tako pereče, da so ga začeli »študirati« celo avstrijski in ogrski državniki. Koliko bolj mora zanimati nas Slovence, ki smo na njem tako živo prizadeti! G. profesor je najmajeji propagator jugoslovanske zajednice, t. j. ideje o čim tesnejši združitvi Slovencev, Srbov in Hrvatov. Oziral se bo v svojem govoru posebno na medsebojne odnošaje med nami in Hrvati in ker je znan izborni govornik, bo njegovo predavanje velik užitek, zlasti, ko že mora po svoji vsebini živo zanimati vsakega narodnega Slovence. Vstop je vstop komur prost, sedeži v prvih vrstah po 20 v.

Jugoslovansko dijaštvu v Gradcu

je priredilo v nedeljo 15. t. m. protestni shod proti dogodkom na tržaški Revoltelli, združen z manifestacijo za slov. šolstvo. Shodu, katerega se je udeležilo čez 200 akademikov, je predsedoval g. Dojmi (Hrvat), v častno predsedstvo so bili voljeni zastopniki vseh jugosl. akad. društev. O dogodkih na Revoltelli je referiral g. Jože de Gleria (Slovenec). Pozival je jugosl. dijaštvu naj se se tesneje združi v boju za naše kulturne zahoteve. G. Lovrenčič (Slovenec) je slikek narodne razmere v Gorici in Trstu in opozarjal na važnost trgovskega študija za Slovence ravno v teh mestih. Nujno potrebno je, da dobimo v Trstu jugosl. trgovsko visoko šolo. G. Maksimović (Srb) je govoril o narodnem in kulturnem imperializmu Italijanov. Italijani skušajo Jugoslovane ekonomsko podprtarniti in s tem, da jih ne pripuste do vzgoje v materinskem jeziku, obdržati kulturno premoč. Naša borba mora biti borba proti temu nekulturnemu imperializmu. G. Strmšek (Slovenec) je zahteval, da se nemudoma izvede reciprociteta zagrebškega vseučilišča. Ko bomo dobili Slovenci svojo almo mater, se bomo lahko merili v kulturi z našimi nasprotniki in pokazali, kaj zmoremo. G. Barbot (Hrvat) je govoril o italijanski »kulturni«, ki živi le od tradicij. Končno je predlagal g. Vasiljević (Srb) resolucije, podobne onim, ki jih je sprejelo jugoslovansko dijaštvu na Dunaju. In

Skandal v Gradišču. Pod tem naslovom je prinesel »Slovenec« članek o protestnem shodu jugosl. dijaštvu v Gradišču in pri tej prilikih napadel liberalne in radikalne akademike. Resnici na ljubo konštatiramo sledete: Na protestni shod je bilo vabljeno vse jugosl. dijaštvu brez razlike pol. prepričanja. Klerikalno dijaštvu je prišlo na shod z namenom motiti enot nastop jugosl. dijaštvu. Še pred otvoritvijo shoda so stavili alternativo, da dobe oni v roke predsedstvo ali pa, da demonstrativno zapuste skupščino. Sklicalni shoda se so bili že prej domenili, da pridejo v častno predsedstvo zastopniki vseh jugosl. akad. društev, torej tudi klerikalnih, kar se je tudi zgodilo. Korak klerikalnega dijaštvu je razburilo del naprednega dijaštvu, v česar imenuje g. Vukotić (Srb) zahteval, da se klerikalcem ne da mesta v predsedstvu, ker so klerikalci z svojim delom pokazali, koliko so jim man narodni interesi. Kdo je kriv, da sede v ljubljanskem občinskem svetu Nemci, kdo je vzel slov. vseučiliški fond itd. itd. Hrvatsko in srbsko dijaštvu je sodilo klerikalce po njihovem delu in smatralo za nečastno, sedeti z njimi pri eni mizi. Ker so izzivali, so dobili tudi zasluženo lekcijo, zakar se naj zahvalijo v prvi vrsti njihovemu voditelju Šusteršču, čigar delo je vse prej, kot narodno.

Drobne novice. Ponarejeni desetkratni bankovci krožijo v večji množini po Gradišču in bližnjih okolic. Tiskani so na trši parfir in imajo bolj temen tisk; številke in serije so ročno delo napravljeno z rdečilom. — **Iz Maribora.** Ker se je v knezoškijskem dijaškem semenišču pojavil legar in več slučajev škrlatice, ne bodo smeli dijaki vsled odredbe mestnega zdravnika za nekaj časa v šolo. — Umrl je v Mariboru poštni kontrolor Hubert Lassnik v 50. letu starosti. — **Iz Maribora.** Slovenske paralelne na tukajšnji višji gimnaziji obstajajo letos 25. leta. Strošek dijakov se je tako pomnožilo, da ima letos vsak slovenski razred nižje gimnazije po dva oddelka. Gimnazialno posloplje, ki je bilo postavljeno l. 1892., se izkazuje za premajhno. — **Iz državne živinodravniške službe.** Predstavljen je okrajni višji živinodravnik Irran iz Ptuja v Maribor, okrajni živinodravnik Zavadilj pride iz Rogatca v Ptuj in okrajni živinodravnik dr. Hennemann iz Maribora v Ptuj.

Koroško.

Drobne vesti. Na celovškem kolodvoru se vedno boli ponavljajo tatvine. Tatovi, ki morajo razmere zelo dobro poznati, so podrlji na več mestih ograjo in odnesli celo les od ograje. Policia že delj časa zasleduje tatove, toda sedaj so zaprli samo enega uslužbenca, ki je na sumu, da je v zvezi s tatovi. Pred par dnevi je našel nočni čuvaj na tiru velik tram, ki je bil odtrgan od ograje.

Če ne bi bil čuvaj trama pravočasno opazil, bi se bila zgodila lahko velika nesreča, ker je imel priti kmalo na to osebni vlak. — Zblaznil je v Škofičah konjar Mat. Pintarič. Letal je po cesti in prosil ljudi, da naj ga ustrel. — Pobegnil je iz Bistrica v Rožu ključavnica Lovro Hofer, ki je na sumu, da je vlonil v kolodvorsko restavracijo v Sveti vasi in ukradel natakarici 110 K. Hoferja so že aretirali.

Primorsko.

Boj za Trst. — **Laška univerza Italiji na ljubjo.** »Polaer Tagblatt« je priobčil članek o tržaških razmerah o zadnjih bojih v Trstu in o zahtevah Italijanov in Jugoslovanov v Trstu in sploh v Primorju. Ta nemški dopisnik, ki je bržkotne iz Trsta pravi med drugim: V Trstu ni miru in ga tudi ne bo, dokler ne napravi vlada energetičnih korakov, pri katerih mora vpoštovati upravičene zahteve vseh prebivalcev. Da si hočejo Italijani utrditi svojo politično in gospodarsko pozicijo napram Jugoslovanom z ustanovitvijo laške univerze je jasno. Toda bolj važno, kakor razsodba med narodnostnim bojem v Trstu je nastalo vprašanje, če pride Trst pri ustanovitvi univerze sploh še v posev. To pa ne s stališča te ali one stranke, marveč od strani vlade same. Če bi dovolila vlada proti namenom in željam Nemcov in vseh Slovjanov Italijanom to ugodnost, bi naredila to edino le, ker vpliva na njo zelo močno naša zaveznica Italija, kateri na ljubo bi Avstrija dala Italijanom to, česar nimajo drugi njeni državljanji. Vsaka prava in tudi izmisljena bol avstrijskih Italijanov trka na vrata naše zaveznice v Rimu in to trkanje se odmeva na Dunaju. In

avstrijska vlada bi v tem slučaju napravila uslugo svoji zaveznici in to samo zato, ker se drži na stališču, da hoče na vsak način ohraniti prijateljske razmere s svojo zaveznico. Dajte piše list: Kaj pa če bi ta usluga, kakor je dobro zamišljena rodila namesto dobro zlo? Stvar je umevna. Že zadnji dogodki v Trstu na visoki trgovski šoli na Revoltelli so pokazali kaj znajo Italijani. Tudi poučni napadi spadajo pod to rubrik. In se naj pride na mesto Revoltelle laška univerza. Sami Italijani je ne bodo napolnili. Slovani in Nemci imajo iste pravice, in gotovo je, da bi ustvarila vlada z novo laško univerzo v Trstu novo Revoltello, ki bi bila izrecno toršče bojev slovenskih, nemških in laških dijakov. In jasno je, da bi ta ustanovitev tudi s kulturnega stališča ne bila priporočljiva, ker bi se z njo napravilo nov međunarodni prostor. Končno svetuje dopisnik, da če že ustreže vlada Italijanom in jim da univerzo, naj ne bo ta v Trstu, marveč kje drugje, morda v Tridentu!

Tržaška porota. V petek se je vršila porotna obravnavna proti 40-letnemu Franu Prelcu in njegovi 31-letni soprogi Amaliji rojeni Rotar. Obtožena sta hudodelstva požiga, mož pa še zraven hudodelstva goljufije. Prelc je imel v Portorose znamenito hotel Bristol. Njegova žena je imela solastniško pravico. Dne 27. septembra l. l. je izbruhnil v tem hotelu ogenj, ki je napravil klub takojšnji pomoč veliko škode. Ker so našli gasilci hotel zaprt in ker je preiskava dognala, da je začelo na treh krajih naenkrat goreti so osumili otoženca, da je zanetil ogenj, da bi dobil zavarovalnino. Sporazumljen je bil tudi z ženo, ki je to odobravala in mož pomagala pri izvršitvi načrta. Obenem se očita otožencu Prelcu, da je prodal nekemu Ivanu Kresu za 2000 K avtomobil, ki pa ni bil njegov. Otoženca krivdo zanikata. Prelc prizna, da je bil pač res v denarnih stiskah in to zato, ker mu je odnesel bivši notar v Piranu dr. Lorenzini, ki je kakor znano neznanom kam pobegnil, 11.500 K. Porotniki so vsa vprašanja glede krivide zanikali, nakar sta bila oba otoženca oproščena.

Drobne vesti. Avtomobil s krovom kroži v večji množini po Gradišču in bližnjih okolic. Tiskani so na trši parfir in imajo bolj temen tisk; številke in serije so ročno delo napravljeno z rdečilom. — **Iz Maribora.** Ker se je v knezoškijskem dijaškem semenišču pojavil legar in več slučajev škrlatice, ne bodo smeli dijaki vsled odredbe mestnega zdravnika za nekaj časa v šolo. — Umrl je v Mariboru poštni kontrolor Hubert Lassnik v 50. letu starosti. — **Iz Maribora.** Slovenske paralelne na tukajšnji višji gimnaziji obstajajo letos 25. leta. Strošek dijakov se je tako pomnožilo, da ima letos vsak slovenski razred nižje gimnazije po dva oddelka. Gimnazialno posloplje, ki je bilo postavljeno l. 1892., se izkazuje za premajhno. — **Iz državne živinodravniške službe.** Predstavljen je okrajni višji živinodravnik Irran iz Ptuja v Maribor, okrajni živinodravnik Zavadilj pride iz Rogatca v Ptuj in okrajni živinodravnik dr. Hennemann iz Maribora v Ptuj.

Zakonito pokojininsko zavarovanje nameščencev. ki je stopilo v veljavlo s 1. januarjem 1909, se izvršuje za Dalmacijo, Kranjsko in Primorje po dejelnem uradu pokojininskega zavoda v Trstu. Dasisravno pa je prebivalstvo teh dežel po ogromni večini slovenske in srbsko - hrvaške narodnosti in dasiravno je tudi med zavarovanimi nameščenci in njihovimi službodajniki veliko število slovenskih in srbo - hrvaških udeležencev, je vendar odbor dejelnega urada tržaškega sestavljen tako, da ni med 11 odborniki sploh nobenega Slovana. Slovenski in srbo-hrvaški narod je pri upravi tako važnega javnega zavoda na svojih lastnih tleh brez vsakega vpliva.

In vendar je mogoče vsaj deloma izpremeniti te za nas tako žalostne razmere. Treba je le naše skupne volje, izražene v pravilni obliki in o pravem času, treba je nastopiti pri volitvah za glavni zbor tržaški dejelnega urada z enotno, skupno kandidatno listo.

Ta prilika se nam nudi sedaj, ko so razpisane volitve odposlanec za glavni zbor,

čigar sestava bo odločilna za upravo zavoda v nadaljnih petih letih. Z ozirom na važnost teh volitev je podpisani volini odbor sestavil narodno kandidatno listo za skupini službodajnikov in nameščencev vseh volilnih kategorij. Clani pokojininskega zavoda, na meščenci in službodajniki! Glasujte vsi za kandidate, ki vam jih predlagamo, vsako cepljenje glasov škoduje; priporočamo vam pa, da glasovnic ne izpolnite sami, ampak da jih nepopolne in nezalepijte v posebnih ovojih vpošljete nam, in sicer na naslov: Dr. Edvard Slavik, odvetnik, in deželni poslanec v Trstu. Podpisani odbor prevzame pravilno izpolnitve glasovnic in nih pravocasno izročitev volilni komisiji. In

Glasovnico naj se nam vpošljijo brez vsakega odloga, kajti volitve se vrše že dne 29. marca t. l.

Kategorija D & A
(prosti poklici, kmetijstvo, gozdarstvo).

Za skupino službodajnikov
(zelene glasovnice).

Dr. Edvard Slavik, odvetnik, Trst.

Franc Princ, trgovec, Trst.

Dr. Maks Obersnel, ravnatelj, Trst.

Dr. Karel Podgornik, odvetnik, Gorica.

Za skupino nameščencev
(bele glasovnice).

Anton Trtnik, uradnik, Trst.

Fran Kravos, uradnik, Trst.

Anton Sluga, uradnik, Trst.

Karel Tomšič, občinski tajnik, Postojna.

Kategorija B
(veleindustrija in obrt).

Za skupino službodajnikov
(zelene glasovnice).

Dragotin Hribar, lastnik tiskarne, Ljubljana.

Ivan Ogrin, stavbni podjetnik, Ljubljana.

Ivan Cahariaj, lastnik kompolomov, Nabrežina.

Josip Lončarič, stavbni podjetnik, Ljubljana.

Za skupino nameščencev
(bele glasovnice).

Srečko Bartel, disponent, Trst.

Anton Podbršček, uradnik, Trst.

Josip Durnik, uradnik, Trst.

Milan Jenčič, ravnatelj, Mengen.

Kategorija C
(trgovina in promet).

Za skupino službodajnikov
(zelene glasovnice).

Ivan Bonač, knjigovez, Ljubljana.

Franc Abram, sodar, Trst.

Franc Hmelak, trgovec, Trst.

Tomaž Gruden, trgovec, Nabrežina.

Ivan Šutej,

de Ernesta in njegove ž njim pravoveljavno poročene žene Laure baronice Wallburg in zahteva iz tega naslova svoj delež na zapuščini nadvojvode Ernesta. Ta zapuščina se ceni na 60 milijonov krov. Stvar se vleče že mnogo let in je bila svoj čas tudi že pri ljubljanskem deželnem sodišču predmet senzacionalne obravnavne. Takrat sta bila namreč Henrik baron Wallburg, sin nadvojvode Ernesta, in neki Staudinger obdolžena, da sta ponaredila neko listino, ki naj bi dokazala, da sta bila nadvojvoda Ernest in Lavra baronica Wallburg cerkveno poročena. Takrat je bila aretirana in v Ljubljano pripeljana tudi gospa Klotilda pl. Simič. Takratni preiskovalni sodnik sedanj nadsvetnik dr. Travner se je sam peljal v Arko na južno Tirolsko aretirat Klotildu pl. Simič. Preiskava proti njej pa je bila kmalu ustavljenia, med tem ko sta bila Staudinger in Henrik baron Wallburg nekaj kaznovana. Po Ljubljani so se takrat raznašale kaj čudne govorice. Culo se je, da je znani dunajski advokat in zaupnik izvestnih dvornih krogov dr. Bachrach imel izreden vpliv na tisti proces in govorilo se je tudi, da je bil takratni mestni policijski komisar Robida, ki je bil klican za pričo, še pred obravnavo trdo zaslisan pri deželnem predsedništvu. V borbi, ki jo vodi Klotilda pl. Simič sedaj na Dunaju, je bilo zaslisanih že več zelo vročevnih oseb in verodostojnih prič, ki so vse zanje jako ugodno izpovedale, te dni pa je bilo tudi ljubljansko sodišče poklicano, da se je babilo s to stvarjo. Zaslalo je nameč tri priče: bivšega mestnega policijskega komisarja Robida, umirovljenega ravnatelja dež. bolnice vladnega svetnika prof. dr. pl. Valenta in nadzornika mestnega užitinskega zakupa Jos. Valentiniča. Omenjeno bodo, da je gospa pl. Simič s svojim odvetnikom prišla k temu zaslisanju osebno v Ljubljano. Komisar Robida je pod prizego povedal: Nadvojvoda Ernest je stanoval v Ljubljani v letih 1863 do 1865. O materi tožiteljice se je vse splošno govorilo, da je nadvojvoda soprog. Reklo se ji je »baronka«. Priča se spominja, da jo je z na stokrate sam videl z otroki na cesti in dostikrat je bil z rodbino tudi nadvojvoda. Pred kakimi 12 leti, a še pred procesom Staudinger, je bil priča po dež. predsedniku baronu Heinu osebno temeljito zaslisan o svojih spominih in sicer vprito dveh gospodov, ki sta mu bila predstavljena kot odpolana dvora. Ko je prišel Ernest Wallburg v Ljubljano, je priča vprašal, kje je bila poroka njegovih staršev. Priča je svoječasemu garnizijskemu kaplanu Jos. Zamejcu mnogokrat ministriral in je vedel, da je Zamejec v nadvojvodovi hiši intimno občeval. Njegov brat je bil kanonik Andrej Zamejec. Priča ga je obiskal. Zamejec je bil pripravljen Wallburga osebno sprejeti in je rekel priči: Jaz imam več pisem svojega brata, meni se zdi, da je bila poroka izvršena. — Priča Valentinič je izpovedal: Nadvojvoda Ernest je v šestdesetih letih stanoval v Ljubljani. V mestu je bilo splošno znano, da je bil nadvojvoda poročen. Reklo se je tudi da morganatično. Priča je nadvojvodo mnogokrat videl, ko se je z ženo sprehajal po Zvezdi, časih tudi z dvema otrokom. Splošno je bilo tudi znano, da je nadvojvoda pri svoji ženi obedoval. Gospa pl. Grasselli, soprog a bivšega ljubljanskega župana, se je v hiši nadvojvodove žene kuhati učila. Oba otroka sta splošno veljala kot otroka nadvojvode in njegove žene. — Vladni svetnik profesor dr. pl. Valenta je povedal, da je bil hišni zdravnik pri nadvojvodi Ernestu in pri baronici Wallburg, ki je stanovala v Križevni ulici. Priča se je spomnil, da je bila gospa Simečeva pred 12 leti pri njem in spoznal svoj podpis na različnih fotografijah, tudi na svoji fotografiji, ki jo je sam podaril tožiteljici in na kateri je posvetilo »kot najstarejši znanec Alojzij pl. Valenta«. Na opombo gospe Simečeve: Vi ste mi g. profesor pred 12 leti rekli, da vam je nadvojvoda Ernest moja mater predstavil z besedami: »To je moja poročena žena« — je odgovoril prof. Valenta: Če sem to rekel in vse kar sem rekel, je bila zanesljiva resnica. Na sodnikovo vprašanje, kaj pomeni na fotografiji napis »Kot najstarejši znanec« je odgovoril prof. Valenta, da to pomeni, da je pri rojstvu gospe Simečeve posredoval in jo imel prvi v rokah. — S tem je bilo zaslivanje prič končano. Pred mnogimi leti v zadavi Wallburg obsojeni Maks Staudinger je pri ljubljanskem sodišču že zaprosil za obnovitev svojega procesa. Stvar postaja čedalje interesantnejša.

— Jubilej. Pisatelj g. Jos. Konstantin je dne 20. t. m. v kroužku slovenske družbe v hotelu Trabesinger v Celovcu obhajal svojo petdesetletnico.

— Deseti brat se je ozemlji. Največja senzacija iz Novega mesta je

— Umrila je v Ljubljani soprogastolnica gospoda Dachs, gospa Marija Dachs, rojena Vehar, po daljem boleznu. Pogreb je jutri ob 3. popoldne iz Florjanske ulice 39. Naše sožalje!

— Nove umetniške razglednice. Družba sv. Cirila in Metoda si je nabavila nedavno prav lepe razglednice »Kralj Matjaž«, za Veliko noč, oziroma za spomlad pa je oskrbela razglednic 4 vrst: fantje k naboru, koroški ženin, Pegam in Lambergar in dekleta noričice. Pisarna družbe sv. Cirila in Metoda se priporoča za obilna naročila.

— To je spomlad! V soboto, dne 21. t. m. je bil prvi spomladanski dan. Deževen, viharen, noč nam je pa pobeliha hribe in doline. Včeraj dopoldne se je vreme malo kisalo, popoldne je bil pa krasno solčnat in je privabil na vse strani okolice mnogo mestnega občinstva. Ob prisojnih krajih je cele gruče otrok trgal vijolice, trobentice in drugo zgodnjee cvetje, vmes so pa že posamezno fratali metulj-belini in tudi kakačelica in čmrlj se je pojavil med njimi. Bilo je tako toplo, da so ponekod že sedeli gosti na vrtovih. Zvečer se je pa zopet shladilo, ponoči in danes pa zopet dež. Tako vreme traja sedaj že od 10. t. m. t. j. od dne 40. mesečnikov, o katerem trdijo vremenski proroki, da kakršno vreme je takrat, tako je potem 40 dni. Dosedaj se to uresničuje, pa menda se vendar ne bode vseh 40 dni. Sušec pač vije z repom, a je češče rad tudi april nestanoviten.

— Najnovješki škandal župnika Kocjančiča. Poroča se nam: Tozadnevo sobotno poročilo sloni mestoma na nesporazumljivu. V bistvu pa je župnikov nastop še večje graje vreden, prvič že, ker je bil pokojnik pristaž župnikove stranke in drugič, ker je župnik svoje politično sovraščto izbruhnil celo nad otroci njemu neljubih staršev. Pogreb je bil določen za 8. uro dopoldne. Pri zjutranji maši je še kapucin, brat pokojnika, farane povabil k obili udeležbi. Ob določeni uri se je mnogo ljudstva zbralo pred hišo, kjer je čakala rakev na župnikov prihod, da pokojnika spremi v farno cerkev k cerkvenim obredom, od tam pa na pokopališče. Bilo je namenoma tako določeno, da bi se vnaprej udeležniki pogreba že lahko z določanskim vlakom proti Trebnjem odpeljali. Čas za župnikov prihod je že potekel, župnika pa ni. Ljudje so se začeli razburjati. Hodile so posamezne deputacije k župniku v farovž vprašati po vzroku zakaj župnik ne mara priti k pogrebu. Župnik pa, ki je videl, oziroma zvedel, da je med nosilci krste nekdo, ki ga on ne mara, dalje, da nosijo križ, vence itd. otroci staršev, ki jih tudi sovraži — predvsem pa otroci organista, ki mu je župnik brez vzroka odvzel službo, je pa odgovoril, da on ne gre pokopat če bodo ti in ti zraven. Posredoval je tudi kapucin, baje tudi brezuspšen. Ljudje okoli krste so postajali čim dalje bolj razburjeni, posebno ker vsi niso mogli zvedeti, zakaj se župnik pravzaprav obotavila. Končno se je župnik vdal pogorno, da on sam preskrbi namestike za tiste nosače, ki jih on ne mara. Ko je župnik to dosegel, je že le sprevod skoro uro pozneje (in ne popoldne, kot se je pomotoma poročalo) prevzel in ga cerkveno izvršil. Ampak župnik je s svojo trimo povzročil, da o kaki resni svečanosti pogreba ni bilo ne duha ne slaha; ljudstvo je vso pot si dalo duška svojemu ogorčenju. Tudi kapucin je bil silno užaljen, če je pa ono v prvem poročilu omenjeno kritiko rezistil, tega svedok tega poročila ne more trdit. Župan je obljudil, da bo ves dogodek dal na zapisnik in ga s pritožbo poslat na škofa. Župnik bo moral plačati tiste, ki jih je sam najel, ker so sorodniki odškodovali tiste, ki so jih sami najeli za pogreb.

Umrl je v Krškem trgovec in hišni posestnik gospod Viktor Aumann v starosti 57 let.

Zveza preko Dolenjske z morjem gotova. Petek, 20. marca 1914 je zaznamovati kot zgodovinski dan. Tega dne je bila namreč železniška proga Ljubljana-Novo mesto zvezana s tistem nove proge Novo mesto-Karlovac. Seveda še ne vozi vlak, ampak podlaga je bila s tem storjena, da so tračnice nove in stare proge že združili. Dne 24. ali 26. marca pa bo po tej progi še prvi stroj baje skozi do Metlike. Zveza nove in stare proge se je sklenila na prostoru, o katerem se je doslej reklo, da je tu konec sveta, ker je bilo tam konec dolenske železnice. Zdaj se je ta konec podprt in odprt začetek nove zveze, ki bo takorekoč ves z železniškim omrežjem opreženi svet preko Dolenjske zdržila z morjem; zaenkrat samo preko Karlovca v Reko, pozneje pa naravnost v Dalmacijo.

Deseti brat se je ozemlji. Največja senzacija iz Novega mesta je

ta, da je »Deseti brat« po dolgem trudnopolnem boju zoper jarem sv. zakona končno moral podleči višjim močem iz ljubezni do svoje, tudi ljubljancem znane neveste, gdč. Mici Zupančičeve. Ta, za marsikoga znanca in priateljev g. Franceta Kenda, trgovca v Novem mestu neprizakovani dogodek se je resnično izvršil na praznik sv. Jožefa 1. 1914. in mu čestita na tem vsak, kdor ga pozna.

Dosedanje predstave — takozvane pasijonske igre — niso bile niti senca tega, kar se predstavlja te dni v kinematografu »Ideal«. Med tem, ko so pasijonske igre ponavljale posamezne zunanje dogodek iz življenja Jezusovega — predstavlja se v »Idolu« cela vrsta prekrasnih prizorov, o katerih pripovedujejo legende, gledalec vidi prizore iz Jezusovega življenja, o katerih dosedaj še vedel ni. Ravno to je posebnost tega filma, da je na njem združeno vse, kar nam pripoveduje o Jezusu sv. pismu in kar nam pripovedujejo o njeni legende. Če že ne radi drugega, že radi legende ima intelligent od cele krasno kolorirane predstave le ružiček, ki ne zaostaja za užitki drugih orientalnih dram, ki so se predstavljale v kinematografu »Ideal«. Skoda, če kdo zamudi to prekrasno pričo.

Ob palca sta prišla 51letni potomočni delavec v Učiteljski tiskarni Janež Novelli in 19letni žagar pri Binderju Lovro Ovsenar. Novelli je vrtil kolo, ki poganja stroj — kalander, ter prišel pri tem z levo roko med stroj, kateri mu je deloma odtrgal levi palec. Ovsenar je pa rezal na cirkularni žagi drva, pri tem mu je spodletelo, da je prišel z levo roko do žage, katera mu je razparala palec. Oba bodeta dalj časa dela nezmožna.

Knjigarna N. S. Z. se je v zadnjem času zdatno pomnožila, vendar je pa potrebno, da se pridobi še čim več knjig, ker delavstvo prav rado sega po dobrem čituvu. Zato se obračamo do vseh rodoljubov, ki imajo na razpolago kakšno knjigo, da isto blagovljivo podariti knjižnici N. S. Z. ter s tem omogočijo, da dobri delavstvo čim več dobrega čitava. Priporinjam, da pride knjige prevzeti knjižnici N. S. Z., prosimo samo naznani vodstvo N. S. Z. v Ljubljani naslov davalca.

Majniška proslava. Narodno delavstvo priredi tudi letos svojo majniško proslavo in sicer v nedeljo dne 3. majnike. Dopoldne se bode vršili shod v Mestnem domu in zvečer velika majniška veselica v Narodnem domu. Prosimo cenj. društva, da se ozirajo na edini delavski praznik in da ta dan ne prirejajo konkurenčnih prireditvev.

Društvo zdravnikov na Kranjskem ima v torek dne 24. marca 1914 ob pol 6. popoldne v učni sobi c. kr. babiške šole v deželni bolnici svoj II. izredni občni zbor skupno z redno mesečno sejo s sledičem dnevnim redom: Volitev predsednika in enega odbornika. Predavanje dr. Primašarja o »Abderhaldrovi diagnozi nosečnosti«. Slučajnosti.

Merkurjev večer. Slovensko trgovsko društvo »Merkur« opozarja še enkrat gg. člane in priatelje društva na »Merkurjev večer«, katerga priredi jutri v torek 24. t. m. v gostilni člena Goršeta, Marije Teresije cesta. Na svidenje!

Klub slov. tehnikov v Pragi ima svoj redni občni zbor v petek 27. t. m. ob pol 8. zvečer v Trnovečki restavraciji na Kr. Vinogradih.

Knjigarna N. S. Z. se je v zadnjem času zdatno pomnožila, vendar je pa potrebno, da se pridobi še čim več knjig, ker delavstvo prav rado sega po dobrem čituvu. Zato se obračamo do vseh rodoljubov, ki imajo na razpolago kakšno knjigo, da isto blagovljivo podariti knjižnici N. S. Z. ter s tem omogočijo, da dobri delavstvo čim več dobrega čitava. Priporinjam, da pride knjige prevzeti knjižnici N. S. Z., prosimo samo naznani vodstvo N. S. Z. v Ljubljani naslov davalca.

Majniška proslava. Narodno delavstvo priredi tudi letos svojo majniško proslavo in sicer v nedeljo dne 3. majnike. Dopoldne se bode vršili shod v Mestnem domu in zvečer velika majniška veselica v Narodnem domu. Prosimo cenj. društva, da se ozirajo na edini delavski praznik in da ta dan ne prirejajo konkurenčnih prireditvev.

Društvo zdravnikov na Kranjskem ima v torek dne 24. marca 1914 ob pol 6. popoldne v učni sobi c. kr. babiške šole v deželni bolnici svoj II. izredni občni zbor skupno z redno mesečno sejo s sledičem dnevnim redom: Volitev predsednika in enega odbornika. Predavanje dr. Primašarja o »Abderhaldrovi diagnozi nosečnosti«. Slučajnosti.

Merkurjev večer. Slovensko trgovsko društvo »Merkur« opozarja še enkrat gg. člane in priatelje društva na »Merkurjev večer«, katerga priredi jutri v torek 24. t. m. v gostilni člena Goršeta, Marije Teresije cesta. Na svidenje!

Klub slov. tehnikov v Pragi ima svoj redni občni zbor v petek 27. t. m. ob pol 8. zvečer v Trnovečki restavraciji na Kr. Vinogradih.

Prosleta.

Hrvaška opera. Danes zvečer — začetek ob 8. uri — se pojde Saint Saensova opera »Samson in Dalila«. Dobiti je še nekaj lož. V vlogi velikega svečenika pojde danes zvečer g. Marko Vušovič. — Jutri, v torek — ob pol 8. uri — se pojde Massenetova opera »Werther«. Tudi za to opero je še nekaj lož in ložnih sedežev.

Borštnikov častni večer. Že danes opozarijamo, da se vrši prihodnjo nedeljo zvečer premijera slovite drame »Alepja«, italijanski spisal Marco Praga, kot častni večer vodje slovenske drame, gosp. Ign. Borštnika.

Nedzdramljivi Izidor je naslov tridejanske burke, ki se prvič na slovenskem odru vprizori v sredo 25. t. m. Kolika zabava se gledalcem obeta za ta večer, se da približno sklepati iz naslednje vsebine te najučinkovitejše vseh novejših nemških burk: Izidor Činkole, premožen bivši trgovec, mora plačati za svojo mlado, lepo prijateljico, ki se uči za pevko, ukovino. Ker pa ga ima njegova žena hudo na brzdi, si iz te kalvirskih stiske ne ve pomagati drugače, da svoji ženi izmakne brillantno brošo in jo zastavi za 400 kron. Toda končno bo vendar treba nekje dobiti denar, da broša ne zapade zastavljalcu. Slučajno išče ravno iste dni na novo odprtih hotel »pri zelenem krokodilu« nočnega natakarja. Kaj je naravnje, nego, da se Izidor polakomni zaslужka, ki se mu ponuja kar sam od sebe? Pa ga vidimo, kako če noč opravila službo nočnega natakarja, čez dan pa se nezdramljiv prekla doma. Seveda načrte kalvirjeva smola njegovo ženo in njegove prijatelje k prav taistemu »zelenemu krokodilu«, in zmešnjava nad zmešnjava je gotova. Edino le svoji spretni drzovitosti se ima Izidor zahvaliti, da se ta kolobocija reši v vsestransko zadovoljnost. Igra je prepojena z zdravim humorjem in na gosto posuta z dovtipi, da gledalci sploh ne pridejo iz smeja. Slovenska prireditve je dosledno lokalizirana na Trst, na edino večje slovensko mesto, izvedena z veliko spremnostjo in s toliko dovitipnostjo, da malone presegajo nemški original. Povsem samostojno opremljena je ultra-komična oseba visokošolca Kukca, ki pri vsaki priči in nepriliku citira Prešernove verze na način, da se mu morača smejati, če si še tak skisanec. Kdor torej mama za smehe, se bo ob tej burkasti burkariji izvrstno kratkočasil. Igra se letos vprizarja po vseh večjih odrih in žanje najslajnejše smehovite uspehe.

Razne stvari.

* Velika nesreča na morju pri Benetkah. Število rešenih pasažirjev znaša 37. Mrtvece so prepeljani v civilno bolnico. Pogreb řtev bo danes. Mestna občina je odpovedala slavnostni sprejem kralja in nemškega cesarja v znak žalosti.

* 8.500.000 frankov za knjižnico. Iz Novega Jorka poročajo, da je ameriški zbiratelj starin in knjig kupil krasno knjižnico vojvode Devonshirega v Chatsworthu za ogromno vsoto 8 in pol milijona frankov.

* Gorki. »Berliner Tageblatt« poroča iz Petrograda, da je državni pravdnik ukazal petrogradskemu okrajnemu sodišču, naj obnovi postopek, ki se je leta 1908, uvedel proti pisatelju Maksimu Gorkemu zaradi njegovega romana Mati. Obtožen je da je zasramoval boga.

* S steklom tlakovane ulice. Steklo smatrajo za zelo krhko blago, ki se lahko razbije. Vendar pa se je posrečilo napraviti iz stekla kocke za tlakovanie, ki so tako trde, da jih ne razbijajo niti ostra konjska podkrov. Londonski listi poročajo, da ena izmed glavnih ulic v Lyonu, rue de la republique, tlakovana s steklom in da je tla zelo trpežen.

* Žrte orkanu na Rusku. Iz Petrograda poročajo: Iz mnogih krajev, v katerih je 15. t. m. razsajal vihar, še ni poročil. Na Kaspijskem morju je orkan presenetil 10.000 do 15.000 ribičev. V Jekaterinotarju je smrtno ponesrečilo 200 oseb, med temi 70 Perzijcev, ki so pri izbruhu viharja hiteli v svoje barake, da rešijo svoje prihranke. Vihar je barake s Perzijci vred odnesel v morje.

*

znači pismo, ki ga je pisal Thalamas gospe Caillaux, poveličevanje zločina.

Telefonska in brzojavna poročila.

Avdijenca.

Dunaj, 23. marca. Ministrski predsednik je bil danes ob 10. dopoldne v daljši avdijenci pri cesarju ter je poročal o izidu posvetovanja kontrolne komisije državnega dolga. Baže je cesar že podpisal zasil. odredbe ter ga pooblastil za razpis posojila.

Afera Šviha.

Praga, 23. marca. »Čas« potrjuje, da se je obrnil dr. Šviha do prakega kazenskega sodišča, da se mu podajša rok za tožbo proti »Narodnemu Listu«. Sodišče bo prošnji najbrže ugodilo.

Cesar Viljem na potovanju.

Dunaj, 23. marca. Nemški cesar Viljem je dospel na poti v Kri sem ter je bil od cesarja in nadvojvod sprejet na kolodvoru. V Šenbrunn bo gost našega cesarja.

Afera v rodbini Zeis.

Gradec, 23. marca. K nameravemu podtaknjenju fideikomisnega dediča poroča »Grazer Volksblatt« še sledče: Preiskovalni zapor je že storil svoj učinek. Baronica je že primala svojo golifijo. Tudi služkinjo Elzo Hirt so zaprili. Mogoče je pa, da je baronica Zoisova varala tudi Hirtovo. Baje je mislil baron Zois do včeraj, da gre za maščevanje nekega najblžnjega sorodnika, ki ga je baje lani vrgel s svojega stanovanja, ker je baje med drugim zahteval, da adoptira njegovega sina.

Karloški metropolit.

Budimpešta, 23. marca. Škof Nikolić, ki je v zmislu statutov sinode prevzel vodstvo karloške škofije, je bil v tem začasnom vodstvu potren.

Razmere med velesilami.

Berolin, 23. marca. Za razmerje med velesilami je baje zelo ugodno znamenje, da je popustil boj med nemškim in ruskim časopisjem. Obe vladi sta edini v stremljenju, da ne puste ogrožati svojih dragocenih interesov na nacionalnih agitacijah, zlasti ker je v zadnjem času odpadel vsak vzrok za nesporazumljivje. Se nerešeni dogodki v Kelmorajnu se bodo rešili po principih mednarodnega prava.

Nemčija.

Berolin, 23. marca. Dosedanji notranji minister pl. Dallwitz je bil imenovan za namestnika v Alzacijskem Lotarskem, za notranjega ministra pa je bil imenovan dosedanji višji predsednik provincije Vzhodne Pruske pl. Windheim.

Svedka in trozveza.

Stockholm, 23. marca. Sven Hedin je izdal brošuro z naslovom: »Svarilo«, ki vidi v dosedanji politiki neutralitete nevarnost ter zahteva, da se švedska zunanjna politika napolni na politiko trozvez, zlasti Nemčije.

Irska.

London, 23. marca. Večerni listi poročajo, da se položaj v pokrajini Ulster vedno bolj slabša. Vojni minister je poročal včeraj kralju o vojaških pripravah. V vojnem ministrstvu delajo dan in noč. Vsi topničarski in konjeniški polki na južnem Irskem so dobili nalog, da se pripravijo za odhod.

London, 23. marca. Kriza zaradi Ulstra postaja od dne do dne težavnejša. Neprestano se vrše konference ministrskega sveta, tudi sta se je vršila dva vojna sveta, katerih se je udeležilo pet vogovnega ministra tudi več generalov. Vest, da so zaposlili častniki v Carraghу odpuska, se potruje. Izmed 76 častnikov je prosilo za odpust 70, med njimi general Gongh. Vojno ministrstvo je vse prošnje zavrnilo v sporočilo, da je izdal povlej samo zato, da ojača vojaštvo tam orožništvo, da vzdrži red. Častnikom ne bo treba nastopiti proti prostovoljcem in ulstrskim prebivalcem. Častniki so nato odgovorili, da so pripravljeni se pokoriti, istočasno pa so izjavili, da se pod nobenim pogojem ne bodo udeležili sovražnosti proti kraljistom. Vlada je zavrnila prošnje zato, ker se je bala, da bi vsi častniki prestopili v ulstrsko prostovoljno armado.

Dogodki na Balkanu.

Grška in Avstrija.

Atene, 23. marca. Pod predsedstvom zunanjega ministra dr. Streita se je otvorila prva seja grško-avstrijskih delegatov za revizijo grško-avstrijske trgovinske pogodbe. Sredi tega tedna se prično baje meritorna pogajanja.

Albanija.

Dunaj, 23. marca. Od 10. t. m. se rade v Draču en ravnatelj in dva

uradnika dunajskega bančnega društva, da se razgovore z novo vlado zaradi obnovitve koncesije za ustavitev albanske državne banke. Ustanovitev banke naj se udeleži v prvih vrstih Avstro-Ogrska in Italija s 30% ustanovnega kapitala 10 milijonov. Anglija in Rusija se udeleži z 10%, Nemčija in Francoska pa odstope svoj del Avstriji, oziroma Italiji.

Valona, 23. marca. Mednarodna kontrolna komisija je sklenila, da se zopet vrne v Valono.

Berolin, 23. marca. »Nord-deutsche allgemeine Zeitung« pravi, da je izbranje Turkan paša za ministarskega predsednika albanskega smatrali za zelo srečno, ker je na glasu kot dober diplomat in politik in dobro pozna evropsko politiko.

Turčija in Bolgarska.

Carigrad, 23. marca. Pogajanja med Turčijo in Bolgarsko zaradi poštne in brzojavne konvencije so ugodno končana. Vsi poštni tarifi so bili znatno znižani ter olajšan poštni promet med obema državama.

Gospodarstvo.

— Razredna loterija. (Brez obveznosti.) Žrebanje 21. marca 1914. 10.000 kron št. 10.694; 5000 kron št. 32.022, 39.715, 44.603; 2000 kron št. 4295, 4370, 7866, 12.260, 14.920, 19.468, 34.805, 40.463, 41.533, 42.875, 43.776, 44.131, 53.513, 54.279, 65.598, 76.022, 77.353, 81.082, 82.245, 83.119, 88.667, 90.433, 97.928, 99.849; 1000 K št. 1174, 7871, 8489, 14.237, 14.275, 19.353, 24.067, 27.879, 28.752, 30.774, 84.117, 37.824, 48.084, 48.384, 56.205, 57.635, 63.537, 66.396, 84.644, 94.104.

Današnji list obsega 6 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: dr. Vladimir Ravnhar, drž. poslanec. Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

**Pazite na dan
25. marca t. l.**

Lilijskomelčno mijo s konjičkom

Bergmann & Ko., Decin na Labi

je vedno bolj priljubljeno in razširjeno srečo svojega priznanega učinka proti pegam in njega dokazane neprekosljivosti za racionalno gojenje polti in lepot. Na tisoče priznalih pisem. Mnogo odlikovanj. Pozor pri nakupu. Pazite **izrecno** na označilo »konjičko in na polno firmo! Po 80 h v lekarnah, drogerijah in parfumerijah itd. Istočasno je Bergmannova lilijska krema »Manera« (70 h lonček) čudovita za ohranitev nežnih damskih rok.

954

Brez vsakega posebnega obvestila.

Marija Dachs roj. Vehar

gostilničarka in posestnica

včeraj 22. t. m. ob 8/4 na 9., predvidena s svetimi zakramenti po dolgi mučni bolezni mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb bo v torku ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti Florijanska ulica št. 33 na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maše se bodo brale v farni cerkvi pri Sv. Jakobu.

Ljubljana, dne 22. marca 1914.

Rodbina Dachs-Vehar.

Občinska hraničnica v Krškem javlja pretužno vest, da je njen mnogoletni požrtvovalni član upravnega odbora in ravnateljstva, gospod

VIKTOR AUMANN

trgovec, posestnik i. t. d.

danes ob 2. uri zjutraj nenadoma preminul.

Pogreb bo dne 24. marca 1914 ob 4. uri popoldne.

Bodi mu zemljica lahka!

Krško, dne 22. marca 1914.

Upravni odbor.

Nizke cene!

Kupuje in naročuje subne, modno blago, perilo i. dr. pri

Zahtevajte vzorce!

LENASI & GERKMAN.

„PRI TURKU“
Leon Adjimann
zvezni kraljec (mašilec) iz Carigrada
za pristne orientalske in perzijske
preproge.

Zajamčeno dobra izvršitev in nizke cene.
Pismeni pozivi na: Stari trg 22, II. nadst.

Sveže prav dobre 4022

jetrne in krvave klobase

vsak torek in petek.

Vedno fino praško blago, kakor Šunke, razne salame, hrenovke, prekajeno meso in kranjske klobase priporoča

Jan Chalupnik, prekašalec, Stari trg štev. 19, Ljubljana.

Izložba vzorcev probkovih zamaškov

iz svetovnih tovarn C. A. Greinerja in sinova vsak dan na ogled
pri glavnem zastopstvu za vse jugoslovanske dežele
Ljubljana, Gledališka ulica št. 10, R. Jurič.

Zamaški za steklenice od 90 vinarjev za 1000 kom. naprej. Na privatnike se ne pošilja.

1130

En poskus — stalni odjemalec!

DRUŽBA „P. WERNIG“ BOROVLJE, KOROŠKO.

LOVSKA PUŠKE-
STRELJIVO. PO-
PRAVILA. REVOL-
VERJI. ITD. ITD.
„CENIK 1914.“

Tiskopisni stroj (najnov. model)

„L. C. Smith & Bros“

je najpopolnejši in najboljši.
10 letno funkcionalno jamstvo.

Ugodno plačevanje v obrok h.
Stari stroji drugih sistemov se
vzamejo v plačilo Brezobvezni razkazovanje Prospekt zastavljen in franko,

THE REX CO., LJUBLJANA,
Šelenburgova ulica št. 7. — Telefon št. 38.

Zastopstvo pisalnih strojev „UNDERWOOD“ in „CORONA“.

Rabljene stroje vedno po ceni v zalogi.

čevljev
je v zalogi lastne tovarne
Peter Kozina & Ko. Ljubljana, na Bregu.

Vsebuje
članek štev. 4

Vsebuje novosti.

Dve meblovani sobi

vsaka z ločenim vhodom se oddasta v bližini obrte šole Rimski cesta št. 2/L. — Pismene ponudbe na upravn. »Slov. Narodac.« 1120

Lepi orehi
zdravi, se dobijo 1106
veletrgovini Anton Kolenc
Celje.

Kavarna

vse noč
odprta

LEON
Gostilna
Florijanska ulica št. 5.

CYCLES
KINTA
K.O.L.

so sodelovali pri izdelavi
ker so nedosežni v
teku in trpežnosti.
Prilagovljajte si jih
ogledati ali zahtevajte cenik.

Karel Čamernik & Ko.
Špecialna trgovina s kolesi, avtomobili, motorji in ročami. deli
Mehanična delavnica in garaza
Ljubljana
Dunajska cesta št. 9-12

Cena za gospode	K 14.—, 17.—, 20.—
” ” dame	” 12.—, 15.—, 18.—
” ” dečke 36/39	” 10.—, 12.—
” ” otroci	” 22.—25. 26.—28. 29.—31. 32.—35.

Garantirana kakovost po teh cenah.

Cene je vrste od kron 1:50 naprej.

Najboljši nakup vsakovrstnih modernih in trpežnih

čevljev

je v zalogi lastne tovarne

Peter Kozina & Ko. Ljubljana, na Bregu.

Popravila.

Modni salon
Stuchly - Maschke
LJUBLJANA

Zidovska ulica 3.
Prodaja damske in otroške
klobukov. — Zalni klobuki.

Skladišče

pritrojno tudi za garažo (prostor za
4 avtomobile) se odda takoj v Šelenburgovi ulici št. 6. Več se pojme
II. nadstropju. 1080

Tukajšnja podružnica neke prvorstne in najbolje
uveljavljene inozemske zavarovalne družbe za
življenje sprejme

dva potovalna uradnika

ki morata biti reprezentativna in v stroku dobro vpeljana. Plača stalna in visoka. — Ponudbe je posiljati na poštni predel 23.

Odvetnik

dr. Karel Koderman

naznanja, da je otvoril svojo

odvetniško pisarno v Mariboru

Tegetthoffova cesta št. 30.

Telefon št. 192.

Telefon št. 192.

Jadranska banka filijalka v Ljubljani

Centrala v Trstu. Filialke v Dubrovniku, Kotoru, Metkoviću, Opatiji, Splitu, Šibeniku, Zadru.

— Zivahnna zveza z Ameriko. —

Delniška glavnica K 8,000.000.

Nakazila v Ameriko in akreditivi.

Kupuje in prodaja vrednostne papirje (rente, zastavna pisma, delnice, srečke itd.) — Valute in devize. — Promese — k vsem žrebancem.

Sprejemoma vloge na hranične klijizlice ter na žiro in tekoči račun. — Obrestovanje od dne vložitve do dne dviga. — Centralni davek plača banka iz svojega.

Eskomptira: menice, devize in fakture. — Zavarovanje vredn. papirjev proti kurznim izgubl. — Revizija žrebanja srečk brezplačno. — Rembours-krediti. — Borzna narocila. — Inkaso. —